

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ DRUŽINY

Soukromá základní škola a mateřská
škola Viva Bambini s.r.o.

Č. j. ZŠ47/2024-25

B. Němcové 752/74, 370 01 České Budějovice

1) IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název zařízení: Školní družina při základní škole a mateřské škole Viva Bambini s.r.o.

Adresa školy: Nám. Bratří Čapků 10, 370 07 České Budějovice

IČ: 281 33 447

Jednatelka školy: Bc. Barbora Macháčková

Ředitelka školy: Mgr. Klára Štěpánková

Vychovatelka: Jana Michalová

Kontakty: Školní telefon: 797 862 492

E-mail: jana@montessoricb.cz

Web: www.montessoricb.cz

Zpracovala: Jana Michalová

Schválila: Mgr. Klára Štěpánková

Platnost dokumentu od 01.09.2025 (s pravidelnou evaluací každoročně)

Podpis ředitele školy: **Razítko školy:**

2) CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina (dále jen ŠD) je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, a vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Školní družina:

- je určena žákům od 1. do 5. třídy ZŠ
- zajišťuje výchovu, vzdělávání a zájmovou činnost v době mimo školní vyučování
- je důležitý výchovný partner rodiny a školy
- zahrnuje činnosti odpočinkové, zájmové, přípravné a relaxační
- umožňuje žákům přípravu na vyučování
- rozvíjí specifické nadání dětí
- přistupuje k žákům individuálně
- působí preventivně proti sociálně negativním jevům
- rozvíjí důležité osobnostní a sociální dovednosti
- je v souladu s koncepcí školy a principy Montessori pedagogiky.

Ideový rozměr školní družiny vychází z poslání školy a je s ním v souladu. Poslání školy tvoří pět základních oblastí (viz Školní řád), které jsou pro nás důležité a odrážejí se v naší činnosti. Pro školní družinu jsou relevantní následující oblasti:

Přístup k dětem

- K dětem přistupujeme s láskou, důvěrou a respektem
- Pracujeme s dětmi z pozice průvodce, který jim dopomáhá hledat cestu k cíli, radosti a (sebe)poznání.
- Věříme v potenciál každého dítěte a povzbuzujeme ho k rozvíjení svých dovedností.
- Bereme na vědomí, že potřeba úspěchu a uznání je přirozenou lidskou potřebou každého člověka.

Výchova a vzdělávání

- Při práci podporujeme přirozenou hravost a kreativitu dětí.
- Vedeme děti k tomu, aby uměly nést odpovědnost za své činy.
- Rozvíjíme schopnost řešit konflikty s klidnou hlavou.
- Snažíme se propojit program ŠD s reálným životem, ročním cyklem, přírodou a kulturou.
- Vytváříme s dětmi prostor, který spolu sdílíme a pečujeme o něj tak, aby nám bylo příjemně.
- Zaručujeme naplnění státem předepsaných cílů a doplňujeme je o další cíle dané

vzdělávacím programem Viva Bambini.

Prostředí – pravidla

- Prioritou pro nás je, aby se u nás děti cítily bezpečně.
- Společně s dětmi vytváříme pravidla soužití ve škole.
- Učíme děti, aby svoboda jednoho nezasahovala do svobody druhého.
- Věříme, že svobodný člověk zná své limity a omezení.
- Podporujeme budování dobrých vztahů v kolektivu.

Spolupráce s rodiči

- V kontaktu s rodiči uplatňujeme vzájemně otevřenou komunikaci.
- Důvěra a spolupráce jsou základními stavebními kameny vztahu mezi rodiči a školou.
- Klademe důraz na lidskost.
- Spolupráce s rodiči je pro nás velmi důležitá a je nedílnou součástí chodu školy a rozvoje dětí.

3) KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ ŠKOLNÍ DRUŽINY

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV). Jde zejména o:

- rozvoj dítěte, jeho učení a poznávání,
- osvojování si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost,
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako svobodná osobnost působící na své okolí,
- vedení k samostatnosti a odpovědnosti,
- vychovávání k smysluplnému využívání volného času a vybavování žáků dostatkem námětů pro naplňování volného času,
- upevňování zdravých životních návyků,
- umožňování odpočinkové činnosti (aktivní i klidové) a přípravu na vyučování.

4) DÉLKA A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Školní vzdělávací program školní družiny se stanovuje na dobu 1 roku. Po této době proběhne

evaluace činností a dosažených výsledků, s následnou korekcí programu.

Formy a metody vzdělávání vycházejí z požadavků pedagogiky volného času:

- Pravidelná činnost – výtvarné, hudební, sportovní, rukodělné a jiné kroužky, projekty.
- Odpočinková činnost – relaxace, četba, poslech hudby, volná hra.
- Spontánní činnost – hry a komunikace mezi dětmi, spontánní hry dle jejich volby.
- Příležitostná činnost – slavnosti, výstavy, exkurze, projekty, výlety apod.

5) OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah vzdělávání ve školní družině vychází z principů Montessori pedagogiky a kosmické výchovy, ale také navazuje na RVP ZV. Tematické oblasti:

KOSMICKÁ VÝCHOVA

- Místo, kde žijeme

Získáváme povědomí o místě, kde žijeme, orientujeme se v nejbližším okolí domova a školy. Dozvídáme se, kde se ve městě nachází důležitá místa. Chodíme na vycházky, poznáváme své okolí a učíme se pravidla bezpečného pohybu na ulicích.

- Lidé kolem nás

Postupně si osvojujeme a upevňujeme základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomujeme si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného přístupu mužů a žen. Rozvíjíme empatii a kladné vztahy se spolužáky.

- Lidé a čas

Učíme se orientovat v dějích a čase, poznáváme, jak a proč se měří čas. Učíme se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Podněcujeme zájem o minulost a historii regionu i celé země.

- Rozmanitost přírody

Poznáváme velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Uvědomujeme si, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny činy ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Pokládáme základy environmentálního citění. Seznamujeme se s ekologií. Pěstujeme rostliny a staráme se o zahradu.

- Člověk a jeho zdraví

Učíme se vnímat zdraví jako jednu z nejdůležitějších součástí našeho života a pečujeme o něj. Získáváme základní povědomí o zdraví a nemocech, zdravotní prevenci a poskytování první

pomoci. Podporujeme zdravý životní styl, prevenci a pohyb. Upevňujeme si hygienické návyky a učíme se pečovat o sebe i druhé. Poznáváme, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Činnost a výchovné působení vychází z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her atd.) Podstatný je požadavek dobrovolnosti aktivity, požadavek seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti, v návaznosti na klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení

Dítě využívá logické postupy, chápe souvislosti a učí se s chutí a radostí.

2. Kompetence k řešení problémů

Všímá si, co se kolem něj děje, všímá si problémů, nevyhýbá se jim a řeší je.

3. Komunikativní kompetence

Vyjadřuje a formuluje své myšlenky, aniž by někomu ublížil, naslouchá ostatním a snaží se pomoci.

4. Sociální a personální kompetence

Aktivně se zapojuje do skupinové práce, umí si svou činnost naplánovat a přebírá zodpovědnost za své chování a jednání.

5. Občanské kompetence

Chová se zodpovědně vůči svému okolí a uvědomuje si svá práva i povinnosti.

6. Kompetence k trávení volného času

Má představu o naplnění svého volného času, smysluplně ho využívá a dokáže odmítnout i čelit nevhodným nabídkám na trávení volného času.

6) ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Časový plán vzdělávání je rozvržen do čtyř bloků na čtyři roční období: podzim, zima, jaro, léto. Podrobnější rozpis plánu je popsán v kapitole 13) ŠVP.

7) ORGANIZACE ČINNOSTI

- Denní režim zahrnuje pobyt venku, odpočinek, zájmové aktivity, přípravu na vyučování.
- Rodiče děti předávají a vyzvedávají podle předem stanovených pravidel.
- Bezpečnost a hygiena jsou prioritou.
- Spolupráce probíhá s učiteli i rodiči, je zajištěna otevřená komunikace.

8) PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ UCHAZEČŮ

Činnost školní družiny je určena pro žáky od 1. do 5. třídy.

- O přijímání dětí do ŠD rozhoduje ředitelka školy.
- Přijímání do ŠD probíhá formou zápisních lístků.
- Počet přijatých žáků je dán kapacitou ŠD.

Zápisní lístek do školní družiny obsahuje následující informace:

- jméno, příjmení, datum narození, kód zdravotní pojišťovny, bydliště,
- údaje o zdravotním stavu,
- označení školy a třídy, kterou bude dítě navštěvovat,
- jméno a příjmení zákonného zástupce, telefonní číslo,
- datum zahájení a ukončení pobytu ve ŠD,
- stanovení času a způsobu odchodu ze ŠD.

Odhlašování ze ŠD je možné pouze písemnou formou.

V případě opakovaného a nevhodného chování žáka může ředitelka u tohoto žáka ukončit účast žáka na zájmovém vzdělávání ve školní družině. Postup a důvody stanoví vnitřní řád.

Rodiče jsou:

- seznámeni s vnitřním řádem ŠD, který je na webu školy a jsou povinni ho respektovat,
- povinni zaplatit poplatek, který stanoví zřizovatel školy podle ustanovení (vyhláška č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání).

9) PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI

POTŘEBAMI A ÚČASTNÍKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Školní družinu mohou navštěvovat i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Podmínky podpory se nastavují individuálně podle potřeb dítěte a v návaznosti na doporučení školského poradenského zařízení. ŠD poskytuje podpůrná opatření v mezích školského zákona. Pokud je nezbytná přítomnost další dospělé osoby z důvodu bezpečnosti, nastavuje školní družina individuální organizační opatření řešené dohodou se zákonným zástupcem a v souladu s nastavenými podpůrnými opatřeními. Prostory školy, a tedy i školní družiny nejsou bezbariérové, tudíž přijetí tělesně postiženého žáka by bylo možné po předchozí konzultaci individuálních možností žáka.

Specifické vzdělávací potřeby účastníků

Uplatňováním principů Montessori, hlavně diferencovaným vyučováním a individuálním učením, je vytvořeno přirozené vhodné prostředí pro žáky s rozdílnými vzdělávacími potřebami – **žáci se specifickými potřebami, nadaní žáci, žáci jiných národností**. Vychovatel spolupracuje s rodiči při hledání vhodné vzdělávací cesty, metod výuky a úpravy prostředí nebo odborné pomoci pro konkrétního žáka.

Zabezpečení výuky účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pokud účastník potřebuje podporu z důvodu svých speciálních vzdělávacích potřeb, je vychovateli k dispozici plán pedagogické podpory (dále jen PLPP) a individuální vzdělávací plán (dále jen IVP) sestavený třídním učitelem.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je ten, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka.

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami

Zaměření školy již zaručuje individuální přístup k žákům, u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme s odborníky z poradenských pracovišť.

Účastníci se specifickými vzdělávacími potřebami mohou pracovat se speciálními materiály a pomůckami společně se spolužáky, zvolit si dobu k relaxaci podle své potřeby, pracovat samostatně vlastním tempem a s přiměřenou náročností úkolu.

Účastníci talentovaní a nadaní mohou pokračovat ve vzdělávacích činnostech, mohou postupovat svým vlastním tempem a věnovat se zvolenému tématu či pracovat rychleji při samotné práci. Účastníci, kteří určitý úkol již dobře zvládli, mohou být pomocníkem vychovatele – radí, učí, pomáhají a vysvětlují učivo svým spolužákům. Jejich práce mohou sloužit ostatním jako učební materiál.

Účastníkům jiných národností lze přizpůsobit systém práce opět v rámci principů pedagogiky montessori vzhledem k jejich individuálním výukovým potřebám.

10) MATERIÁLNÍ A EKONOMICKÉ PODMÍNKY

ŠD je umístěna v budově školy. Provoz školní družiny probíhá ve třídě s kobercem a na chodbě s dlažbou. K dispozici je vybraná učebna a relaxační místnost. Součástí je i školní dvůr.

Žáci mají k dispozici výtvarné potřeby, např.: pastelky, fixy, štětce, různé druhy papírů, nůžky, lepidla, vodovky, tempery apod., doplňované v průběhu roku. Dále mají k dispozici využívat deskové a karetní hry, stavebnice, knihy a hračky. Pro pobyt na zahradě jsou k dispozici např.: míče, švihadla, florbalové hokejky a míčky, brány, basketbalový koš, kriket, dřevěné kuželky, pískoviště, dětské zahradní nářadí pro práci na zahradě. Materiální vybavení je dle potřeby doplňováno v průběhu roku.

Dále má k dispozici hygienické zázemí – toalety pro dívky i pro chlapce, umyvadla.

ŠD je vybavena zvonkem s reproduktorem, kterým se ohlašují rodiče, kteří vyzvedávají své děti. Vchod je kontrolován kamerou z důvodu bezpečnosti žáků a ochrany majetku školy.

Provoz školní družiny je financován z financí přidělených ze státního rozpočtu, z poplatku za vzdělávání, které hradí zákonní zástupci dětí, a peněz zřizovatele.

11) PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

ŠD má jedno oddělení. Chod družiny zajišťuje a za chod družiny zodpovídá jedna vychovatelka, která svým vzděláním a zkušenostmi vyhovuje požadavkům odborné způsobilosti.

Vychovatelka respektuje individualitu svěřených žáků, probouzí aktivní zájem o okolí, sociální kontakty a komunikaci. Podněcuje a rozvíjí přirozenou zvědavost žáků, chuť objevovat a rozvíjet své schopnosti, projevovat svou odvahu a ukázat, co všechno zvládnou. V průběhu celého

pedagogického působení rozvíjí sociální a jiné kompetence důležité pro učení i další rozvoj dítěte.

Vychovatelka ŠD má nadále zájem o svůj odborný růst a snaží se dále vzdělávat.

12) PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Vychovatelka ŠD na začátku školního roku seznámí žáky i rodiče s vnitřním řádem školní družiny, který slouží k bezpečnosti a ochraně zdraví:

- vhodná struktura režimu dne – relaxace a aktivní pohyb,
- vhodný stravovací a pitný režim,
- zdravé prostředí užívaných prostorů ŠD,
- prevence a ochrana dětí před úrazy, násilím a šikanou,
- dostupnost prostředků první pomoci – lékárnička,
- poskytnutí první pomoci, kontaktování rodičů a lékaře.

13) ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Plán zájmového vzdělávání a činností ve školním roce je rozvržen do 4 bloků na 4 roční období: podzim, zima, jaro, léto.

Tematické okruhy vychází z členění RVP ZV a rozvíjejí klíčové kompetence. Čísla v závorce (1-6) označují, které kompetence jsou danou aktivitou především rozvíjeny nebo posilovány, tedy jakých sdružených cílů chceme danou činností dosahovat. Klíčové kompetence jsou očíslovány a rozepsány v kapitole 5) OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ.

1. blok – PODZIM–září, říjen, listopad

Místo, kde žijeme

- Při pobytu venku budeme poznávat okolí školy a zajímavá místa, naučíme se pravidla silničního provozu, správné orientaci, seznámíme se s významnými budovami a orientací v čase a prostoru. (1, 4)
- Tematicky vyzdobíme školní družinu, vymyslíme a kreslíme logo družiny. (1, 6)
- Povídáme si o cestě do školy a domů. Ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás do školy. (1, 2, 4)
- Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí – procházíme ulicemi, určujeme značky a jejich význam. (1, 2, 6)
- Vyrábíme si dopravní značky. (2, 5)
- Kreslíme, čím bychom chtěli být. (1, 3)
- Nakupujeme a prodáváme – hra na prodavače a kupující. (2, 3, 4)

- Vymýšlíme krátké příběhy s ilustracemi – vyrábíme knihu. (1, 3, 5)

Lidé kolem nás

- Zahrajeme si hry, kde se budeme vzájemně poznávat a osvojíme si pravidla společenského chování. (2, 4)
- Představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme a kreslíme. (3, 4)
- Zjišťujeme, kdy mají naši rodiče a prarodiče jmeniny a narozeniny – připravujeme jim přáníčka. (3, 4, 6)
- Sestavujeme CHARTU družiny – pravidla soužití, žebříčky hodnot. (2, 4, 5) - Hledáme v okolí věci, které můžeme pochválit a ocenit. Hrajeme si hru Optimisté a pesimisté. (2, 3, 4, 5)
- Zkoušíme malovat ústy, jak to musí dělat někteří tělesně postižení lidé. (4, 6)
- Seznamujeme se se jmény v kalendáři a zapisujeme si všechny spolužáky, kteří budou mít v tomto školním roce svátek, abychom jim mohli poblahopřát. (1, 4, 5)
- Tvoříme tematickou výzdobu ve školní družině (podzimní listí, dýně, draky atd). (1, 6)

Lidé a čas

- Ohlížíme se za prázdninami. Shromáždíme pohlednice a obrázky z míst, která jsme navštívili, a povídáme si o nich. Z pohlednic vytvoříme prázdninový vláček. (1, 2, 6)
- Zakládáme kroniku družiny. (3, 6)
- Kreslíme, co nás nejvíce baví, co nás baví méně, čemu věnujeme nejvíce času, co musíme dělat každodenně. Nad kresbami besedujeme. (1, 5, 6)
- Připravujeme společné náměty pro vycházky v jednotlivých ročních obdobích. (5, 6)
- Ukazujeme si měřidla času, půjčujeme si knihy o měření času v historii lidstva. (1, 3, 5)
- Besedujeme nad rozdíly časových pásem. (1, 3)
- Vyprávíme si, jak nám technika pomáhá/škodí ve volném čase. (2, 4, 5, 6)
- Hledáme stavby staré jako my, jako naši rodiče, jako prarodiče. (1, 2, 5)

Rozmanitost přírody

- Kreslíme určitý strom v jednotlivých ročních obdobích. (2, 6)
- Využíváme listy a plody vybraného stromu pro koláže. (1, 2, 3)
- Obtiskujeme listy – využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti. (1, 2, 6)
- Máme družinu samou květinu – povídáme si o různých odrůdách květin a o jejich podmínkách k životu. (3, 5, 6)
- Při vycházce sledujeme život pod zvednutým kamenem. (4, 5)
- Malujeme na oblázky, které jsme přinesli z vycházek. (2, 6)
- Soutěžíme ve vymýšlení názvů rostlin nebo zvířat začínající určenými písmeny abecedy. (1, 2, 5)
- Kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme. (2, 4, 6)
- Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je. (1, 3)
- Vyrábíme koláže charakterizující jednotlivé měsíce (roční období). (1, 2, 3)
- Pomáháme při úklidu svého bydliště, okolí školy a družiny. (5, 6)
- Třídíme odpad do kontejnerů. (1, 5, 6)

Člověk a jeho zdraví

- Zjišťujeme, kolik měříme a vážíme. Míry a váhy zapisujeme a sledujeme, jak se měníme. (1, 2, 3)
- Sestavujeme desatero zásad zdravé výživy. (1, 2)
- Učíme se ošetřovat jednoduché zranění. (1, 2)
- Hrajeme si na lékaře a na pacienta. Nebojíme se návštěvy ordinace. (2, 3)
- Učíme se zásadám první pomoci. (1, 2, 3, 5)
- Denně chodíme do přírody, na školní zahradu. (5, 6)
- Seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování. (6)
- Připravujeme hry pro naše sportovní odpoledne. (3, 4, 5)

2. blok – ZIMA–prosinec, leden, únor

Místo, kde žijeme

- Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas. (4, 6)
- Soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů. (1, 5, 6)
- Výtvarně znázorňujeme různé hromadné dopravní prostředky. (1, 3)
- Představujeme si, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili – přehráváme si scénky. (1, 2, 3)
- Píšeme pohledy s adresou, kupujeme známky. (2, 4)
- Zapojujeme se podle našich možností do místních slavností. (3, 4, 5, 6)

Lidé kolem nás

- Jak se nazývají příbuzní naší rodiny (kdo je bratranec, sestřenice, švagr, strýc). (3, 4, 6)
- Při hře zjišťujeme, jak se známe (poznáme kamaráda po hlase nebo po hmatu, máme-li zavázané oči?). (1, 3, 5)
- Vyprávíme ostatním o našem nejlepším kamarádovi a také o dobrých vlastnostech, kterých si vážíme na lidech. (2, 4)
- Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích, vyprávíme si o smyslu adventní doby. (2, 3)
- Vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly. (3, 4)
- Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, ořechových skořápek a jiných přírodnin. (1, 2, 6)
- Vyzdobíme družinu vánočními motivy. (6)
- Vyrábíme přáníčka k Vánocům a jmenovky k dárkům. (4, 6)

Lidé a čas

- Společně připravujeme týdenní plány naší činnosti školní družiny. (1, 2)
- Besedujeme na téma - Jak jsem strávil víkend, malujeme, co jsme zažili, a navrhujeme jiný program pro další víkendy. (2 – 6)
- Povídáme si o tom, co může člověk v jednotlivých věkových obdobích zažít a naučit

se. (1, 2, 3)

- Sbíráme pohlednice naší obce, ulice, školy a hledáme změny za posledních 10, 20, 50, 100 let. (1, 2, 3)
- Povídáme si o tom, jak pomáháme doma, vyprávíme/píšeme drobné humorné příběhy nebo hrajeme scénky s touto tematikou. (3, 4, 6)
- S pomocí rodičů a prarodičů shromažďujeme fotografie jednotlivých rodin a vzájemně si je ukazujeme, vyprávíme naše „slavné“ rodinné příběhy. (3, 5)

Rozmanitost přírody

- Vyrábíme krmítka pro drobné ptáky. (1, 2, 4)
- Krmíme ptáčky v zimě, víme, co jim chutná/škodí. (3, 5, 6)
- Do třídy můžeme přinést některé z našich domácích zvířat (kočku, morče, osmáka...), seznámit se s ním, vyprávět si o něm. (1, 2, 3, 4, 6)
- V literatuře vyhledáváme pranostiky, čteme je a uvažujeme o jejich smyslu. (1, 2, 3)

Člověk a jeho zdraví

- Vymýšlíme si „popletený příběh“ o posloupnosti jednotlivých úkonů osobní hygieny. (1, 2, 3)
- Vystřihujeme obrázky různých jídel a třídíme je na zdravá a méně zdravá, případně tvoříme koláže. (1, 2, 3, 6)
- Besedujeme o přírodních i uměle připravených vitamínech. (3, 4)
- Čteme o dětských nemocech a jejich léčení, zajímáme se o zdravotní prevenci. (1, 6)
- Vyprávíme, co se nám nebezpečného přihodilo, jak jsme situaci zvládli. (3, 5)
- Kreslíme do sněhu, do sněhové plochy vyšlapáváme jednoduché obrázky. (6)
- Závodíme v hodu sněhovou koulí na cíl, do dálky apod. (6)

3. blok – JARO–březen, duben, květen

Místo, kde žijeme

- Vyprávíme, co se odehrálo v našem domě – příhody rovněž kreslíme nebo zapisujeme. (2, 3, 4)
- Hledáme ve škole nebo v jejím blízkém okolí „ukrytý poklad“ – orientační soutěž. (3, 5, 6)
- Představujeme si, co bychom viděli skrytou kamerou ve třídě (při vyučování i o přestávce) – pracujeme ve skupinkách nebo ve dvojicích, které dostanou čas na přípravu. Potom své scénky předvedou ostatním. (3, 5, 6)
- Hrajeme si na přepravu vlakem, autobusem, metrem, tramvají, jsme v roli cestujícího dítěte, dospělého, revizora atd. (1, 2, 5)
- Zjišťujeme, co nesmí chybět na našem kole – beseda s názornými ukázkami. (1, 6)
- Vyrábíme Morenu, učíme se písničky k vynášení zimy. (1, 2, 6)
- Besedujeme o lidových tradicích a zvycích týkající se jara, čteme úryvky z knížek,

v nichž se o nich vypráví. (1, 3, 6)

- Vyhlašujeme soutěž o „čarodějnici roku“, měníme se v čarodějnice. (4, 5)

Lidé kolem nás

- Pokoušíme se sestavit rodokmen naší rodiny. (2, 3, 4)
- Vyrábíme dárky pro radost maminkám. (3, 4, 6)
- Hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda. (1, 3, 4)
- Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, uklízíme si školní tašky, věnujeme se sebeobslužné práci. (2, 5, 6)
- Zkoušíme se dorozumět jen odezíráním, abychom se vcítili do situace neslyšících lidí. (4, 5)
- Malujeme a zdobíme kraslice. (1, 6)
- Zdobíme třídu a okna symboly Velikonoc. (5, 6)
- Besedujeme o tom, jaké chování očekávají dívky od kluků – a kluci od dívek, jaké děti od dospělých – a dospělí od dětí. (1, 3)
- Pantomimicky předvádíme povolání, sporty, pocity. (2, 3, 5, 6)

Lidé a čas

- Besedujeme o čase, který lidé promarní, uvádíme příklady, kdy čas využíváme špatně. (1, 2, 6)
- Opakovaně si připomínáme, co se nám líbilo v přírodě, kreslíme obrázky s těmito motivy apod. (5, 6)
- Vyrábíme jednoduché sluneční hodiny. (2, 6)
- Vážíme si svého volného času i času druhých, hledáme, co nás o čas okrádá a čím zdržujeme sebe, rodiče, kamarády, sousedy. (1, 2, 3, 4, 5, 6)
- Na vycházce sledujeme rozdíly mezi novostavbami v našem městě a starými domy. (1, 3, 5)

Rozmanitost přírody

- Čteme knihu Ferda Mravenec a kreslíme mravence a jiné brouky. (1, 6)
- Na vycházkách pozorujeme mraveniště a brouky, učíme se je poznávat a pojmenovávat. (1, 2)
- Učíme se poznávat ptáky podle vzhledu a zpěvu. (1, 2, 4)
- Pozorujeme klíčení semínek. (2, 6)
- Kreslíme na proužky papíru „film“ na téma Jak rostou naše sazeničky. (1, 2, 6)
- Kreslíme a malujeme první jarní květiny. (1, 6)
- Besedujeme o tom, jak člověk škodí, nebo prospívá lesu. (1, 4, 5)
- Vyrábíme kompas z korku a zmagnetizované jehly, jeho pomocí se pak pokoušíme určovat světové strany. (2, 3, 5, 6)

Člověk a jeho zdraví

- Hrajeme si na rodiče a na příkladech běžných jídel připomínáme zásady správné výživy, které by děti měly dodržovat. Zjišťujeme, které životně důležité látky tyto pokrmy

obsahují. (1, 2, 3, 4, 5)

- Povídáme si o péči o náš chrup. (1, 2, 3)
- Ptáme se, co nám může uškodit (neznámá zvířata, lidé apod.) (1, 3, 5)
- Pořádáme jednoduché soutěže s míčem či se švihadlem. (6)
- Kreslíme návrhy plakátů proti kouření a užívání dalších návykových látek. (5, 6)

4. blok – LÉTO–červen

Místo, kde žijeme

- Zpracujeme událost ze života družiny jako senzační zprávu. (2, 3, 5)
- Učíme se určovat světové strany, používáme k tomu různé postupy. (2, 6)

Lidé kolem nás

- Každý z nás napíše, co se mu na kamarádech líbí (papír přehne formou harmoniky a podáme dál), nakonec vše přečteme. (3, 4)
- Naučíme se hru dětí z jiných kontinentů. (1, 4, 5, 6)
- Porovnáváme realitu (naše zkušenosti) s některými filmovými příběhy.

Lidé a čas

- Před prázdninami si připravujeme plán všech aktivit, kterým se chceme věnovat v létě, popisujeme a malujeme, sestavujeme kalendář apod. Po prázdninách porovnáváme naše plány s tím, co jsme skutečně dělali a prožili. (1, 2, 6)

Rozmanitost přírody

- Z květin si vytváříme hezké životní prostředí. (1, 2, 6)
- Kreslíme květiny, živočichy a v atlasech zvířat a rostlin vyhledáváme nejdůležitější údaje o nich. (2, 5)

Člověk a jeho zdraví

- Při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro naše hry využíváme přírodní prostředí. (5, 6)
- Hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě. (6)
- Nacvičujeme vybíjenou i kopanou na zahradě i na dětském hřišti.

14) Pravidla pro hodnocení činnosti účastníků

Pravidla vycházejí z pravidel hodnocení stanovených ve ŠVP Viva Bambini III.

Práce a činnost účastníka není hodnocena ve smyslu porovnávání s ostatními nebo sestavování žebříčku výkonů – takové hodnocení se neslučuje s principy pedagogického systému Montessori. Způsob hodnocení navazuje na práci žáka z vnitřní motivace, pomáhá k dovednosti vlastního sebehodnocení, umožňuje být úspěšný a zapojit se do práce bez strachu z neúspěchu. Způsob hodnocení žáků – práce s chybou a pochvalou – jsou jedním ze základních principů při uplatňování pedagogiky podle Marie Montessori.

Účastník se do činností zapojuje pro uspokojování svých vlastních potřeb z objevování nového a je veden k vlastnímu hodnocení své práce. Místo nabídky odměny a pochvaly jsou děti vedeny k porovnání své práce s danými kritérii, učí se hledat svou chybu a cestu k její nápravě. S pochvalou vychovatel zachází přiměřeně, využívá ji diferencovaně u nových a nejistých účastníků k navození pocitu jistoty a bezpečí.

Vedení účastníků družiny k dovednosti sebehodnocení

U nejmenších školáků začínáme pocitovým uvědoměním a pojmenováním toho, co se dařilo a z jaké vlastní práce mají největší radost, s čím jsou nebo nejsou spokojeni:

- co se mi dnes podařilo
- z čeho jsem měl radost
- co mi moc nešlo, co se mi nedařilo
- co dělám rád a co nerad
- co mi šlo snadno a lehce
- kde jsem vynaložil velké úsilí
- co udělám příště jinak, aby se mi dařilo lépe
- co se mi líbilo a co ne
- kdo mě rušil, co mě rušilo
- kdo mi pomohl, co mi pomohlo
- jak se cítím, když se mi něco povede
- jak se cítím, když se mi nedaří
- podle jakých pravidel jsem pracoval
- které pravidlo jsem porušil
- jak bych mohl poradit nebo pomoci

Dále se účastníci učí ústně ocenit konkrétní úkoly, ocenit práci druhých, postupně přechází k porovnávání práce se zadáním a předem danými kritérii, hodnocení skupinové práce:

- slovní ocenění vlastní práce
- slovní kritické zhodnocení vlastní práce
- slovní ocenění práce druhých
- slovní doporučení k vylepšení práce druhých
- společné sestavování kritérií pro práci
- porovnání práce se zadanými kritérii.

Účastníci se dovednosti sebehodnocení učí také tím, že společně s učitelem vymýšlí a sestavují kritéria a to, co se na určitém úkolu bude hodnotit a porovnávat, co je nyní na určitém úkolu to důležité. Potom mohou podle kritérií, kterým rozumí, zhodnotit, jak se jim práce povedla – samostatně nebo ve skupině.

Vychovatelka sleduje pokroky jednotlivých účastníků. Průběžně je konzultuje s vyučujícími a informuje o nich vedení školy.

Evaluace ŠVP probíhá každoročně: vychovatelka hodnotí naplnění cílů, zpětnou vazbu poskytují rodiče i děti, výsledky jsou projednány vedením školy a promítají se do úprav ŠVP.

15) Platnost

Tento Školní vzdělávací program školní družiny nabývá účinnosti od 1.9. 2025 a je platný do doby jeho aktualizace. Každoročně probíhá evaluace a případné dílčí úpravy.

Jana Michalová

Mgr. Klára Štěpánková

.....

.....